

adem turan

yıldızın değerini
belirleyen
gece değil
kendisidir

DESTEK YAYINLARI: 1193
EDEBİYAT: 373

**ADEM TURAN / YILDIZIN DEĞERİNİ BELİRLEYEN GECE DEĞİL
KENDİSİDİR**

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Editör: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: Işıl Ilgıt Şimşek
Sayfa Düzeni: Işıl Ilgıt Şimşek
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Aralık 2019
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN: 978-605-311-722-3

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari
www.destekmedyagrubu.com

Deniz Ofset – Nazlı Koçak
Sertifika No. 40200
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

adem turan
yıldızın değerini
belirleyen
gece değil
kendisidir

Okuyucu için

Kimisi çok konuşur ama hiçbir şey anlatmaz, kimisi hiçbir şey konuşmasa da çok şey anlatır, kimisi de anlaşılmayacağını bildiği için susmayı tercih eder. Geriye dönüp baktığımda, bazen konuştuğumu, bazen de susmak zorunda kaldığımı anımsıyorum. Fakat bugüne kadar her iki davranışımın insanlara ne derece tesir ettiğini bilmiyorum. Bildiğim tek şey, susmanın da en az konuşmak kadar yorucu olmasıdır. Yorgunluğumun çaresini bulmuş değilim ama yazarak biraz da olsa giderebildiğim zamanlar oldu. Tabii ki yetersiz, çaresiz ve huzursuz hissettiğim zamanlar sayıca daha fazladır. Nitekim şu anda elinizde tuttuğunuz *Yıldızın Değerini Belirleyen Gece Değil Kendisidir* kitabı, kendi yetersizliğimi, çaresizliğimi ve huzursuzluğumu belgelemekten başka bir şey değildir aslında. Bu nedenle kitap, siz okuyucuların birtakım duygu, düşünce ya da his kapısından içeri girmişse şayet, bu yazarın gayretinden dolayı değil, sizin kapıyı açmaya hazırlıklı olmanızdan kaynaklanmıştır.

*Dünya, güzel kokulu çiçeklerle bezenmiş bir orman;
ama ben, böyle bir ormanda bir yaprağı sevdim.*

I

Yorgun olduğum zamanlarda sevebilme ihtimalimin yüksek olduğu biriyle karşılaşmayı istemezdim. Sevginin en değerli şey olduğunu biliyor olmama rağmen, o an kendimi, sevebilecek kadar değerli biri olarak görmezdim. Böyle zamanlarda yapmak istediğim tek şey, yaptığım her şeyi bir kenara bırakıp, bir yolculuğa çıkmak olurdu; tüm yol boyunca uyuyup, geçmişini unutarak geleceğe vardığım.

Ama sanıyorum ki bu hiçbir zaman mümkün olmazdı. Çünkü manzaraları kaçırmaktan korkardım, hele günbatımını. Bazen en güzel manzaraları kaçırabilirdim belki ama yorgunluğuma iyi gelecek bir günbatımını kaçırmayı göze alamazdım. Onu gördüğümde, “mutluluğa dair bir şeyler varsa bu hayatta, onun insanlara değil, günbatımına yakın bir yerde olduğunu” düşünerek, içten içe hüzünlenir, sonrasında şunu söyledim:

“İnsan hüznlerinde yalnızdır ve belki de bu yüzden hüzn, sevginin yokluğu değil, onu tamamlayandır.”

Ama yine de anlayabilmem gerekirdi:

“Uyuyarak unutulmuş bir geçmiş ve uyanınca varılan bir gelecek değildir yolculuk. Çünkü böyle anlarda yolcu, her ne kadar geçmişini unutmaya çalışsa da geçmiş, her zaman yolculuğun en derininde yerini alarak düşünceleri bulandırmakla meşguldür. Geçmişini bir bavula koyup camdan atamayacağı için yolcunun kaderi, geçmişini ile mücadele etmektir ve kendini tüm benliği ile yola adamalıdır.”

Yolcu kendi kendine şunu diyerek yola devam etmelidir: “Aslında varmak istediğim yer, her seferinde daha iyi bir gelecek, yani daha iyi bir insan olmak. Bu yüzden sadece geçmişimle mücadele ederek arınabilirim, üzerime yapışmış dünyanın kirini ancak böyle atabilirim. Çünkü bilirim, her seferinde temizlenmek gerek; çünkü bilirim, bir kalbe dokunmak için ellerin temiz olması gerek.” Geleceğine uyuyarak varmaya çalışan kişi kendi kendine sormalıdır: “Ellerim bu kadar kirliyken varacağım gelecek ne kadar güzel olabilir? Dokunduğum her şey yine kaçmak istediğim geçmişin izini taşımaz mı?”

Arınmanın nice özelliğinden biri olan bağışlamak, böyle anlarda kendini gösterir. Bağışlama sayesinde, geçmişte üzerine yapışmış tüm kirler, tıpkı rüzgârın çöl kumlarındaki ayak izlerini sildiği gibi, yolculuk sırasında silinip unutulur. Bu yüzden yolcu, gerçek yolculuğun, yol boyunca mutlu olacağını zannederek, başını cama yaslayıp, varacağı yeri, güzel manzaraları, yol arkadaşlarını hayal ederek değil de yolculuğu zenginleştiren düşüncelerin derinliklerinde saklı olduğunu anlayabilmeli.

Kimisi yol arkadaşını kendi seçmek ister; ama en güzel yolculuğun, “seçilen değil, hayatına rastlantıyla gelen” kişiyle olduğunu anlar çok geçmeden, kimisi de iş iştenden geçtikten sonra. Kimisi en tatlı meyvelerin en güzel manzaralardaki ağaçlarda olduğunu düşünerek yol boyunca güzel manzaralardaki tüm meyveleri toplamak ister, ama “en tatlı meyvelerin, acıyla beslenen ağaçlarda” olduğunu anlar ilk meyveyi yediğinde, kimisi de bunu anlayacak kadar bir acıya sahip değildir henüz. Kimisi her durakta diğer yolcularla sevgiden yoksun bir şekilde harcar tüm zamanını, ama kimisi “ruhu olmayan şeylere” vakit ayırmaz. Bu yüzden o, bulmak için kendini, koparılmayan bir çiçekte, kafese konmayan bir kuşta, değiştirmeden sevdiği bir insanda arar. En çok buna vakit ayırır, çünkü hisseder:

“Çiçekleri koparmadan
Kuşları kafese koymadan
İnsanları değiştirmeden sevemezsen
Sevginin özüne ulaşamazsın.”

Ve yolculuk boyunca kendine şunu tembihler:

Yolculuk esnasında karşılaşılan her şeyi, yolun bir parçası olarak kabul et ve yoluna devam et. İnsanı insan yapan şey, uyuyarak unutulmaya çalışılan bir geçmiş değil, geçmişle yaptığı mücadelede kazandığı gelecek, yani bugündür. Bugün, geçmiş ve gelecek arasındaki zamansal mesafeyi kuran bir köprü gibidir. Bu köprüyü hiç canı yanmadan güvenli bir şekilde hızlıca geçmek isteyenler değil, köprü yıkılsa da yüzerek karşı-

ya geçme cesaretini gösteren kişiler bugünü yaşar. Bu yaşama mücadelesidir insanı sevgiye ulaştıracak olan.

“Bugün ve sonsuzluk.
Sevgi ve ölümsüzlük.
Bugün, sevgide bir toz.
Sevgi, bugünün içinde bir an.”

II

Hissettiklerimi ona anlatarak, “Ne düşünüyorsun?” diye sordum.

Kendisinden aşağıda olan kişilerden daha âciz, kendisinden yukarıda olan kişilerden daha kibirli ve bir o kadar da gür bir sesle cevap verdi:

“Dünyada bu kadar değerli şey varken, sevgiyi kim ciddiye alır?”

Kısık bir sesle, “Bu yorucu hayatın üstesinden gelecek olan şey sevgi değil midir?” dedim, kendi kendime. Kendimle konuşurken bile sesimi hiç yükseltmezdim.

Hayatın telaşından uzak bir yerde, sessizliğin bahçesinde yaşayanlar iyi bilir, kimileri haklı olduklarında bile sesini yükseltmezler, çünkü bağırarak bir şeyin elde edilemeyeceğini en yakınlarından öğrenmişlerdir. Üstelik bağıran kişilerin, aklına

ve kalbine güvenmediği için böyle bir yol tercih ettiğini ezbere bilirler. O yüzden bunun üzerinde düşünmezler bile.

Sessizliğin bahçesinde uzanıp gökyüzünü seyreden, sadeliğin kıymetini bilen kişiler, hayatın içinde usulca süzülürler, bir kuşun kanat çırpmasını bırakıp konmak üzereykenki sakinliği gibi. Dikkat çekmedikleri için mutlu hissederler ama çoğu zaman içlerinde hüznün eksik olmaz. Hüznün gözlerine yansır ve göz göze geldiklerinde birbirlerini tanırırlar. Çünkü sadece onlar farkındadır değerli şeylerin sadece değerden anlayanlar tarafından dikkat çektiğini ama çoğu, hayatlarının büyük bir bölümünde anlaşılmamıştır. Anlaşılmadığı için de yorgundur, en az sırtında bir kayayı defalarca dağın tepesine çıkaran Sisifos kadar.

Yorgunluğun, tedavisi olmayan bir hastalık gibi geldiği zamanlar, yani bildiğim kadarıyla hayatımın büyük bir bölümü insanlardan saklanarak geçti. Ama yine de düşünmüyor değilim, “Acaba bu dünyada benim gibi münzevi biri var mıdır?” diye, umutsuzca. Çünkü böyle bir hayat olsa olsa zorunluluktan seçilirdi, kim kendi iradesiyle böyle bir yaşamı tercih ederdi ki?

Yanıt kimse ya da herkes olabilir ama yanıt her ne olursa olsun, bu hiçbir şeyi değiştirmez; fakat bir şeyin anlaşılmasını sağlar:

“Seni değiştirmeyeceğine inandığın şeyleri hayatından çıkarırsın zamanı geldiğinde, tıpkı değişmeyeceğine inandığın insanları hayatından çıkardığın gibi.”

III

Bu şekilde, yıllar boyunca ne birinin ilgisini çekerek ne de birine ilgi duyarak bir başıma yaşadım. Her insan gibi kalbimin bir parçası kırılmıştı. İnsanların arasında sevgiyi önemseyen biri olmadığından bu güç tamir işinin üstesinden tek başıma gelmeye hazırdım. Ağladığı belli olmasın diye güzel gülmeyi öğrenen bir kadın kadar yorgundum ama sevgiyi hiçbir zaman önemsiz bir şey olarak düşünmedim. Sevgi üzerine öğrenilmesi gereken şeylerin ne olduğunu aradım, sevginin açlığını çekerek.

Böyle zamanlarda sevgiye karşı hissettiğim bağıllık ve içtenlik de ona tutunabilmek için yeterli olmamıştı.

Zaten sevilen de sadece sevgi ile yetinmiyordu.

“İnsanın hayatı boyunca sevimekten başka beklediği ne olabilirdi ya da sadece sevimle yetinmeyip ne ile ilgilenbilirdi?” diye sorduğumda kendi kendime, cevabı bulmak zor olmamıştı:

Sevileni, sevginin birlikte getirdiği şeyler ilgilendiriyordu daha çok: Pahalı ama değerli olmayan hediyeler, güzel ama gerçek olmayan sözler, gösterişli ancak ruhu olmayan bedenler.

Ne var ki insanlar bunu kendilerine bile itiraf etmeye çekmiyorlardı. Sevgi, getirilerin derecesiyle ölçüldüğü için, onun gerçekliğinden bahsetmeye kalkmak insanı gülünç duruma sokabilirdi çoğu zaman. Ama bu, farklı fikirde olanları bile ilgilendirmiyordu, çünkü sevginin beraberinde getirdikleri hem sevgiden hem de fikirlerden daha güçlüydü. Sevginin temelleri

bunlara bağlı olduğu için, herhangi biri azalmaya başladığında sevgi de sarsılıyor ve sonrasında yıkımı da kaçınılmaz oluyordu.

Zaten insanların uzun yıllardan beri canıgönülünden inandığı bir eğretileme vardı; kendileri mi uydurmuştu, yoksa kitaplar-da mı yazıyordu, bunun pek bir önemi yok: Bu getirilere sahip olanlar, dünyanın koklamaya değer tek ve en güzel çiçeğine dönüşürdü, böylece tüm insanları kendine hayran bırakabilirdi. Sevilen insan, kendi kalmak yerine çiçeğe dönüşmek, kokusuyla sadece kendisini seveni değil, tüm dünyayı kendine hayran bırakmak istiyordu. Sadelikten uzak bir birlikteliğin romantik bir vaadi olarak insanlar arasında yapılacak yolculuğa işaret eden bu eğretileme, insanların, tüm dünyayı kendine hayran bırakabilmesini bir kenara koyun, henüz ikinci kişiye gelmeden soldu.

Bu düşüncelerle kendimi ikna etmeye çalışırken, bir yandan şunu mırıldanıyordum: “Hepimiz sevmeyi düşleriz ama pek azdır sadece sevgiyle yetinen. Hepimiz yeteri kadar sevdiğimizi düşünüyoruz ama pek azdır güzel seven.”

Her ne kadar kendimi tüm benliğimle sevmeye adanmış olsam da yetersizdi. Sevilen için sevginin kanıtı ihtiyacı vardı. Bu ihtiyaç beni yorduğu kadar sevgiyi de yoruyordu. Pek çoğu, sevginin de yorulduğunun farkında olmadan, onu ispatlamaya çalışarak bu tuzağa düşüyor; ama kimisi bu tuzağın farkına varıp kendisine şunu soruyordu:

“Sevgi gerçekten yorulur muydu?”

Evet, sevgi de yorulurdu, öldüğünü belli etmemek için yaşamış gibi yapan insanlar kadar.

